

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrto leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Zimski poučen tečaj v Mariboru.

(Iz severnega kota mariborske okolice.)

Ko sem v št. 47 „Slov. Gosp.“ čital, da se je ustanovil v Krškem na Kranjskem za kmečke mladeniče zimski poučen tečaj v svrhu nadaljne izobrazbe, sem bil s prva nekam prijetno iznenaden, posebno me je veselilo, ko sem čital, da se bo v tem tečaju tako važne, za sedanje razmere naše prevažne predmete poučevalo. In ko sem dotični članek prečital, vrivalo se mi je neprenehoma vprašanje: Ali je tak poučen tečaj pri nas na Štajerskem, recimo v Mariboru, nemogoč in nepotreben? So li morebiti naše izobraževalne razmere boljše in ugodnejše kot one na Kranjskem? Ta vprašanja so mi v enomer rojila po glavi, in temu uzrok ta članek.

Vednomer se toži, da naša narodna stvar noče in noče prav napredovati, kot bi morala; jadikaje se, posebno na raznih shodih in ob času vsakojakih volitev, da nam manjka na kmetih pravih izobraženih, in v vsem potrebnem dobro izurjenih in za narodno delo sposobnih kmetov — voditeljev. Če kje kaka volitev, vkljub še dokaj dobrim razmeram, za našo stranko izpodletela, se spet pravi: Ni bilo mož, ki bi vodili agitacijo, ki bi združili volilce; manjkalo je dobrih agitatorjev! Res! Naši voditelji vidijo sami nedostatke v našem taboru, ki nam povzročajo toliko občutnih porazov, a tega ne pomislijo in ne preudarajo, kako bi te neprilike odpravili, kako bi se tem nedostatkem prišlo v okom. Če n. pr. pogledamo, zakaj je še toliko lepih slovenskih kmečkih občin mariborskega okraja v nasprotnih rokah, ali pa če pomislimo, kako je mogoče, da ponekod nemškonačinjeni občinski „sekretarji“ neomejeno gospodujejo in vladajo

občine, če se v mnogih krajnih šolskih svetih oblastijo razni posilinemški gospodari, če torej vse to pazno premotrivamo, se moramo vprašati: Kako se naj to preinači, kako se naj takim nedostatkem odpomore? Po mojih, sicer skromnih mislih, bi se odgovor na ta vprašanja naj glasil: Odgovoriti si moramo za naše občine moče, ki bodo sposobni in v vsem potrebnem dovolj izurjeni, voditi naše avtonomne (samoupravne) zastope, voditi naše ljudstvo na kmetih; odgovoriti iz priprostega naroda faktorje, ki si bodo s potrebnim in temeljitim znanjem pridobili pri našem ljudstvu zaupanje in na ta način zaprli pot posilinemškemu mazačem in zakotnim pisacem. Vzgojiti si moramo večše agitatorje!

Če si torej iz naših mladih kmečkih rodoljubov, iz naših mladeničev, odgojimo takih prepotrebnih mož, bo naše narodno delo gotovo mnogo boljše vspevalo, razni občutni udarci bodo izostali in boljše bodočnost nam je vsaj deloma zasigurana!

Vsak zaveden rodoljub pripoznava, da je izobrazba našega naroda takorekoč naš življenski pogoj. In baš to dobro vedo tudi naši nasprotniki. Zato se tako z vsemi močmi zoperstavljajo ustanovitvam šol za naše ljudstvo. Ne meščanskih, premalo kmetijskih, da še pravih ljudskih šol nam ne privoščijo. O kakih višjih učnih zavodih še niti govora ni. Ker nam torej od strani vladajočih organov ni skoraj upati v tem oziru boljših časov, a ker je izobrazba, izomika najno potrebna vsaj za del našega naroda, sezimo po onem sredstvu, ki ga nam nihče, še celo naši ljubozni nasprotniki, ne slavna vlada ne more zabraniti. Sezimo po — samopomoči!

„Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal“, pravi znani rek. Torej vi, ugledni rodoljubi,

odpomorite nam v tem oziru. Obračam se s prošnjo do naših izobražencev, do naše inteligence, da nam ista še to zimo ustanovi poučen tečaj, sličen onemu v Krškem. Upam, da bi se n. pr. v Mariboru našlo dovolj taceh rodoljubov, profesorjev, doktorjev, ki bi naše kmečke fante v potrebnih rečeh poučevali. Tak učni tečaj bi n. pr. naj obsegal te-le predmete: Občinsko tajništvo, občinsko pravo, glavni pojmi o naši postavitvi, o higijeni itd. Tak tečaj naj bi se vršil ob nedeljah, kajti tedaj se ga morejo naši fantje lažje udeležiti. Če bi se v Mariboru kaj sličnega priredilo, je gotovo, da bi mladeniči iz okolice n. pr. iz Ruš, Kamnice, Hoč, Slivnice, Št. Petra, Sv. Marjete, Sv. Kungote, Jarevine, Št. Ilja in drugod gotovo z veseljem se udeleževali takega poučnega tečaja. Upati je, da bi naše posojilnice v Mariboru, Jarevini in Št. Ilju tako podjetje podpirale, če bi bilo treba, saj skoraj edino naši kmečki žolji dajejo eksistenco tem zavodom. Torej rodoljubi, če vam je res mar bodočnost naša, če vam bije srce kaj za našega kmeta in njega obstanek, priredite tak zimski poučni tečaj še to zimo v Mariboru. Ne povprašujte se, če bi se kaj takega dalo izvesti, ampak kako bi se tako malo podjetje najbolje in najhitreje izvedlo! Besedam naj slede tudi dejanja!

V arca ljubljenih rojakov sejmo seme plemenitih rož, Da bomo narod poštenjakov, narod vrlih mož!

Branislav.

Politični ogled.

V državnem zboru se nadaljuje razprava o volilni spremembi. V imenu slovenskih poslancev je govoril dvorni svetnik Šuklje.

LISTEK.

Iver ne pade daleč od panja.

Hrvaški episal Dav. Trstenjak. — Poslovenil B. Flegerič.

Mohamedanci pripovedujejo, da imajo svojega svetnika, kateri hodi po svetu sedaj v tem, sedaj v onem licu, toda nikoli v eigan-skem. Zahaja samo v poštene hiše in kamor pride, srečna je družina.

„Glej“, reče mi Ali-beg-Adži-Arifa, „odkar se mi je svetnik prikazal v štacuni, vse mi srečno izpada. Ta je tudi poštenjak! Zaželel je tudi turški cesar, da se mu prikaže svetnik v njegovi palači in utrdi srečo. Molil je Boga, vedel se pošteno, izpraševal svojo dušo, ne bi-li mu ostalo skrivno kako zlodejstvo, toda ne more ničesar najti, a o svetniku ni duha, ni glasu. V tej želji je cesar tudi ostareel. Poslal je glasnike po vsem svojem gospodarstvu. Glasniki so kričali po trgih: „Slušaj in poslušaj, dober človek! Kdor bi izprosil ali kako naredil, da pride svetnik v cesarjevo hišo, cesar bi mu dal silno blaga, a potem ga naredil častnega“. Glasnik je kričal, kakor je najbolje mogel, kričal je danes, kričal jutri,

a nikdo ni sam sebi zaupal. To je slišal neki hodža (turški duhovnik), človek dober in pošten, toda gola sirota, poln dobre dece. On ni nikoli nikogar tožil ali se komu zameril. Stiskala ga je briga zaradi toliko otrok, žene in ostarele matere. Slišal je on glasnika, kateri je toliko kričal in rekel: „Idem jaz k cesarju, pa ako ne naprosim svetnika, naj mi cesar vzame glavo, a družina mi ostane v dobrem življenju.“ To odloči in ide takoj v cesarjev dvor. Cesar ga lepo priča, in ko je rekel, da mu treba za to 40 dni, razveselil se je cesar, kakor da ga je ogrela solnce in je poslal njegovi hiši bogatih darov. Hodža se povrne v svoj dom, a glej, v hiši ti je bilo blaga in vsega v obilju. In sam reče svoji ženi: „Preveč je dobrega! Pokliči in daj sirotam, podeli zdravemu in bolnemu!“ Otroci poskakujejo od veselja, oživela je tudi starica mati radi tolike sreče, dočim je hodža skrbelo, postil se je in molil Boga, kako bi ugodil cesarju. Pride štirideseti dan, a svetnika ni od nikod v cesarski dvor. Dvigne se hodža, pa pred cesarja. Cesar sedi v sijajni dvorani, a na levi in desni njegovi svetovalci. Za hodžo pride krasno dete, cesarski oblečeno in postoji kraj starca, svetovalca na skrajnem mestu.

„Svetli cesar!“ začnjenja hodža žalostno. „Svetnika ni. Prevarila me je nada. Krivec sem. Takaj je moja glava. Sodi!“ Cesar pogleda svetovalce, pa jih vpraša: „Kaj zasluži, kdor prevari cesarja?“

Prvi svetovalec začne: „Naj se razseka v kosce in vrže na križpotje. Tako bodi vsakemu, kdor prevari cesarja!“

„Kaj ti veliš na to?“ vpraša cesar hodžo. Hodža nagne glavo in povesi oči kakor da bi hotel reči: res, prav je tako! Vpraša cesar drugega svetovalca, a on reče ostro: „Jaz bi iz živega vzel kosti ter jih strl in stolkel v stopu in stresel pred djamijo“) in napisal: „tako bo vsakemu, ki prevari cesarja!“

Vpraša cesar tretjega. To je bil moder in blag stavec. Nikoli ni sodil preostro ali krivo, da ugodil cesarju, nego kakor je mislil, da je najbolje. On pogleda blago in mirno cesarju v oči ter reče tako-le: „Cesar! Nič ni sodniku lepšega na svetu, nego pravica. Gospodar! Hodža se je nadejal, da ti prinese največjo srečo, a ni čudo, kadar vse njegovo mesto govori: mi smo sirote. Nimamo pod Bogom ničesar, toda imamo voditelja, imamo

*) Džamija — turška cerkev.

Kmetje, širite svoj stanovski list!